

Taipaleen seurakunta

KIRKKONEUVOSTO

KOKOUSAIKA

11.3.2019 klo 17.00

KOKOUSPAIKKA

Savitaipaleen seurakuntasali, Nikkarintie 2

ASIALUETTELO

ASIA	LIITE	
N:O	N:O	
21	-	Kokouksen avaus
22	-	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
23	-	Pöytäkirjantarkastajien valinta
24	-	Ääntenlaskijoiden valinta
25	-	Työjärjestyksen hyväksyminen
26	1	Oikaisuvaatimus/ Taipalsaaren kirkon sisätilojen kultaustyöt
27	2, 3, 5	Lausuntopyyntö/ tonttivuokra-asia
28	6	Taipalsaaren kirkon sisäremontin lisätyöt
29	4	Viranhaltijapäätökset
30	-	Ilmoitus- ja muut asiat
31	-	Kokouksen päättäminen ja muutoksenhaku

Taipalsaari 4.3.2019

Lea Karhinen
kirkkoherra

KOKOUSAIKA 11.3.2019 klo 17.04 - 18.30
KOKOUSPAIKKA Savitaipaleen seurakuntasali, Nikkarintie 2

LÄSNÄ OLLEET JÄSENET: Karhinen Lea, puheenjohtaja
Kärmeniemi Urho, varapuheenjohtaja
Ahtiainen Marjukka, jäsen
Karhu Anu, jäsen
Kilpiä Anni, jäsen
Kurkaa Samuli, jäsen
Laine Osmo, jäsen
Mielikäinen Juha, jäsen
Mikkola Elma, jäsen
Paatos Merja, varajäsen (Erja Ässämäki)
Pikkarainen Olavi, jäsen
Tuomi Paula, jäsen

POISSA: Nuppola Antti, jäsen
Ässämäki Erja, jäsen

MUUT LÄSNÄOLIJAT: Kuivanen Hanna, kirkkovaltuuston pj.
Laurikainen Ritva, kirkkovaltuuston varapj.
Lavikka Tiina, talouspäällikkö
Hellström Riika, toimistosihteeri, sihteeri

KÄSITELTÄVÄT ASIAT: § 21 - 30

21 § KOKOUKSEN AVAUS

Kirkkoneuvoston puheenjohtaja Lea Karhinen avasi kokouksen klo 17.04.

22 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kn ohjesääntö

2 luku

Kirkkoneuvoston kokous ja asioiden käsittely

5 §

Kirkkoneuvoston kutsuu koolle puheenjohtaja, jona toimii kirkkoherra tai tuomiokapitulin hänelle määräämä sijainen (vs. kirkkoherra). Puheenjohtajan estyneenä ollessa kirkkoneuvoston kutsuu koolle varapuheenjohtaja. Kokouksen koolle kutsuja määrää kokoontumisen ajan ja paikan. Kirkkoneuvosto voi myös etukäteen vahvistaa suunnitelman kokoontumisaikataulustaan.

6 §

Kutsu toimitetaan jäsenille viimeistään viisi (5) päivää ennen kokousta. Kutsuun on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista.

PÄÄTÖSEHDOTUS: Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

23 §

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA

PÄÄTÖSEHDOTUS: Valitaan kokoukselle kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

PÄÄTÖS: Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Anni Kilpiä ja Samuli Kurkaa.

24 §

ÄÄNTENLASKIJOIDEN VALINTA

PÄÄTÖSEHDOTUS: Valitaan kokoukselle kaksi ääntenlaskijaa.

PÄÄTÖS: Ääntenlaskijoiksi valittiin Osmo Laine ja Juha Mielikäinen.

25 §

TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

PÄÄTÖSEHDOTUS: Esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

MUUTETTU PÄÄTÖSEHDOTUS: Lisätään § 28 Taipalsaaren kirkon sisäremontin lisätyöt sekä muihin asioihin 6 kohtaa. Esityslista hyväksytään näillä lisäyksillä kokouksen työjärjestykseksi.

PÄÄTÖS: Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

26 §

OIKAISUVAATIMUS/ TAIPALSAAREN KIRKON SISÄTILOJEN KULTAUSTYÖT

Valmistelija: talouspäällikkö Tiina Lavikka, p. 0400 158 939, tiina.lavikka@evl.fi

KN 6.2.2019, § 17

Taipalsaaren kirkon sisäremontin yhteydessä pintojen kultauksia uusitaan. Urakka on sovittu suoritettavaksi varsinaisen urakan ulkopuolisena seurakunnan erillishankintana.

Kultauksen uusimisesta on pyydetty tarjous kolmelta yritykseltä. Tarjouksen ovat jättäneet Kultausliike Hannu Iivonen Oy ja Kultaus Oy Snellman. Näiden lisäksi tarjous on pyydetty myös Kultaus- ja kehysliike Virtanen Ky:ltä. Kultausliike Hannu Iivonen Oy ilmoittaa tarjouksessaan, että työ suoritetaan yhdessä Kultaus- ja kehysliike Virtanen Ky:n kanssa.

Kultauksen uusimiseen on kirkon sisäremontin investoinnissa varattu 40 000 euroa. Tarjoukset ja niiden vertailu toimitetaan kokoukseen.

Tarjousten vertailu:

	alv 0 %	alv 24 %
Kultausliike Hannu Iivonen Oy	38 630,00	47 901,20
Kultaus Oy Snellman	18 700,00	23 188,00

Pöytäkirjantarkastajat

PÄÄTÖSEHDOTUS: Kirkkoneuvosto päättää hyväksyä Kultaus Oy Snellmanin tarjouksen Taipalsaaren kirkon sisätilojen kultaustöistä hintaan 23 188,00 euroa (sis. alv 24 %).

Taipalsaaren kirkon sisätilojen kultaustöillä ei ole kirkkojärjestyksen 23 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kultausliike Hannu Ivonen Oy on tehnyt kirkkoneuvoston 6.2. tekemästä kultausurakoitsijan valinnasta oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on **liitteenä 1**. Oikaisuvaatimuksessaan Kultausliike Hannu Ivonen Oy vaatii tarkistamaan Kultaus Oy Snellmanin tarjouksen ja varmistamaan, että tarjous sisältää kaikki urakkaan sisältyvät kustannukset. Perusteena on tarjousten suuri hintaero.

Taluspäällikkö on selvittänyt Kultaus Oy Snellmanilta, että tarjous on tarjouspyynnön mukainen ja siinä on huomioitu kaikki oikaisuvaatimuksessa esitetyt kulut.

PÄÄTÖSEHDOTUS: Kirkkoneuvosto päättää, että oikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa päätöstä, jonka kirkkoneuvosto teki 6.2.2019 § 17 koskien Taipalsaaren kirkon sisätilojen kultaustöitä.

Oikaisuvaatimuksella ei ole kirkkojärjestyksen 23 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

27 §

LAUSUNTOPYYNTÖ/ TONTTIVUOKRA-ASIA

Valmistelija: talouspäällikkö Tiina Lavikka, p. 0400 158 939, tiina.lavikka@evl.fi

Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli on tehnyt Taipaleen seurakunnalle lausuntopyynnön (**liite 2**) koskien Taipalsaaren seurakunnan kirkkovaltuuston 20.12.2018 § 26 tekemää päätöstä vuokrasopimuksen uusimisesta (**liite 3**). Päätöksen valitusaika on päättynyt 21.1.2019 eli Taipalsaaren seurakunnan lakkauttamisen jälkeen, mistä syystä pyydetään Taipaleen seurakunnan kirkkoneuvostolta kirjallista lausuntoa siitä, onko kyseinen päätös Taipaleen seurakunnan edun mukainen.

Vuokrasopimuksen uusinta on noudattanut Taipalsaaren seurakunnassa voimassa ollutta käytäntöä, jonka mukaan vuokrasopimukset tehdään Maanvuokralain mukaisesti vähintään kolmeksi kymmeneksi vuodeksi ja sidotaan indeksiin. Uusittavan vuokrasopimuksen vuokran taso perustuu alueen vuokratasoon. Kyseessä on 2000 m² suuruinen lohkomaton saaritonntti. Käytäntönä on ollut uusia vuokrasopimukset niiden vuokralaisten kanssa, jotka ovat hoitaneet velvoitteensa vuokralaisena eikä esimerkiksi vuokranmaksussa ole ollut ongelmia. Taipaleen seurakunnalla ei ole voimassa olevaa kiinteistöstrategiaa tai vastaavaa linjausta vuokratontteja koskevista käytännöistä, mutta vuokrasopimusten uusimista voidaan pitää Taipaleen seurakunnan edun mukaisena.

PÄÄTÖSEHDOTUS: Kirkkoneuvosto päättää antaa kirjallisen lausunnon Mikkelin hiippakunnan tuomiokapitulille liitteenä 5 olevan lausuntopyynnön mukaisesti.

Lausuntopyynnöllä ei ole kirkkojärjestyksen 23 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Käsittely:

Elma Mikkola esitti, että korjataan päätösehdotuksen tekstiä.

MUUTETTU PÄÄTÖSEHDOTUS: Kirkkoneuvosto päättää antaa liitteenä 5 olevan kirjallisen lausunnon Mikkelin hiippakunnan tuomiokapitulille.

PÄÄTÖS: Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

28 §

TAIPALSAAREN KIRKON SISÄREMONTIN LISÄTYÖT

Valmistelija: talouspäällikkö Tiina Lavikka, p. 0400 158 939, tiina.lavikka@evl.fi

Taipalsaaren kirkon sisäremontin suunnittelussa on alkuvaiheessa ollut urakassa mukana kirkonpenkkien maalaus ja kunnostus.

Tarjouspyyntövaiheessa kuitenkin päätettiin, ettei kirkonpenkkejä irroteta, eikä niihin tehdä maalausta tai muuta kunnostusta. Sisäremontin alettua on kuitenkin todettu, että penkkien maalipinta vaatii kunnostusta, eikä pelkällä paikkamaalauksella ilmettä saa yhtenäiseksi. Suunnittelijat, museoviraston edustaja ja talouspäällikkö ovat yhtä mieltä, että penkkien maalaamatta jättäminen ei ole kannattavaa kokonaisuuden kannalta vaan se on tehtävä muiden sisäpintojen uusinnan yhteydessä. Suunnittelija on tehnyt esityksen penkkien kunnostamisesta niin, ettei koko maalipintaa poisteta ja museoviraston edustaja on hyväksynyt menetelmän.

Talouspäällikkö on pyytänyt lisäyötarjouksen penkkien maalaamisesta pääurakoitsija Jopracon Oy:ltä. Jopracon Oy on jättänyt 8.3.2019 tarjouksen (**liite 6**) jossa on eritelty kirkkosalin ja parven penkkien kustannukset. Yhteensä tarjoussumma on 53 890,40 euroa (sis. alv 24 %). Investoinnin kustannusarvio perustuu alkuperäiseen urakan sisältöön ja koska kirkonpenkkien kunnostus on talousarviota tehdessä ollut vielä mukana urakassa, lisäyö ei aiheuta kokonaiskustannusarvion ylitystä.

PÄÄTÖSEHDOTUS: Kirkkoneuvosto päättää hyväksyä Jopracon Oy:n lisäyötarjouksen hintaan 53 890,40 euroa (sis. alv 24 %) liitteen 6 mukaisesti.

Taipalsaaren kirkon sisäremontin lisätyöillä ei ole kirkkojärjestyksen 23 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Käsittely:

Marjukka Ahtiainen ja Urho Kärmeniemi kannattivat esitystä.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

29 §

VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET

Valmistelija: kirkkoherra Lea Karhinen, p. 040 521 8980, lea.karhinen@evl.fi

Kirkkoherran päätöspöytäkirjat 3-4/2019 ja talouspäällikön päätöspöytäkirjat 3-6/2019.

Liite 4

PÄÄTÖSEHDOTUS: Kirkkoneuvosto merkitsee päätöspöytäkirjat tiedoksi.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

30 §

ILMOITUS- JA MUUT ASIAT

- Tiedoksi: Kirkkohallituksen virastokollegion pöytäkirjanote 8/2019, § 93
- Tiedoksi: RakLamit Oy:n tutkimusraportti 2
- Kirkkoneuvoston 6.2.2019 kokouksen pöytäkirjan korjaus § 10
- Urho Kärmeniemi ehdotti, että kiinteistöryhmä koottaisiin kirkkoneuvoston jäsenistä
- RakLamit Oy:n tutkimusraportti 1 toimitetaan myös niille kirkkoneuvoston jäsenille, jotka eivät sitä ole aiemmin saaneet
- Lemin kirkonkylän kerhotilojen väistötila-asia on vielä kesken, korvaavia toimitiloja etsitään
- Kylmiötilat ovat riittämättömät Lemillä
- Anu Karhu: Seuraavaan kirkkoneuvoston kokoukseen halutaan talousarvion korjaukset ja taloustoteumat

31 §

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN JA MUUTOKSENHAKU

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.30. Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset liitettiin pöytäkirjaan.

Liite 7.

ALLEKIRJOITUKSET

Savitaipaleella 11 / 3 2019

Lea Karhinen
puheenjohtaja

Riika Hellström
sihteeri

PÖYTÄKIRJA ON TARKASTETTU

Savitaipaleella 11 / 3 2019

Anni Kilpiä
pöytäkirjantarkastaja

Samuli Kurkaa
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja on yleisesti nähtävillä Taipaleen seurakunnan
kirkkoherranvirastossa ajalla 12.3. – 12.4.2019 viraston aukioloaikoina.

Savitaipaleella 11 / 3 2019

Lea Karhinen
kirkkoneuvoston puheenjohtaja

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<u>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</u> Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua. Pöytäkirjan pykälät: 21, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 30, 31
	<u>Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto</u> Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pöytäkirjan pykälät: 28
	<u>Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukielto</u> Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 mom mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi. Pöytäkirjan pykälät:
	<u>Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot</u> 1. kirkkolain 6 luvun 72 §:n 2 mom:n, 2. kirkkolain 24 luvun 14 §:n 2 mom:n, 3. hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom:n, tai 4. muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet: § 26, Hallintolainkäyttölain § 6 a 1 mom:n mukainen valitusoikeus
	<u>Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot</u> Hankintaa koskevista seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 mom. nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon¹. Pöytäkirjan pykälät:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä <u>kirjallisen</u> oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot: • Taipaleen seurakunnan kirkkoneuvosto Käyntiosoite: Nikkarintie 2, 54800 Savitaipale Postiosoite: Nikkarintie 2, 54800 Savitaipale Sähköposti: taipaleensrk@evl.fi Pöytäkirjan pykälät: 28 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti (telekopioilla tai sähköpostilla). Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi seurakunnalle silloin kun se on seurakunnan käytettävissä tietojärjestelmässä siten, että sitä voidaan käsitellä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi: – oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi

¹ Hankintalain soveltamisen kynnysarvot (alv 0%): 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut), 150.000 € (rakennusurakat), 400.000 € (sosiaali- ja terveyspalvelut) ja 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

	- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä - millaista oikaisua päätökseen vaaditaan - millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan
--	---

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika	<u>Kirkollis- ja hallintovalitukset</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomainen ja yhteystiedot: • Itä-Suomen hallinto-oikeus Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio Telekopio: 029 5642 501 Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet. Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää
	<u>Kirkollisvalitus alistusasiassa</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomainen ja yhteystiedot: • Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli, pöytäkirjan pykälät: Käyntiosoite: Kirkkokatu 10, 50100 Mikkeli Postiosoite: PL 122, 50101 Mikkeli Telekopio: fax 015 321 6016 Sähköposti: mikkeli.tuomiokapituli@evl.fi • Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät: PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi
Muutoksenhakuajan laskeminen	Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.
	<u>Valitus markkinaoikeuteen</u> Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen. Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen. Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanotto-laitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankinta-oikaisua koskevassa kohdassa. Markkinaoikeuden yhteystiedot Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen: Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Telekopio: 029 56 43314

	Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.
Valituskirjelmä	Valituskirjelmässä on ilmoitettava: – valittajan nimi ja kotikunta – postiosoite ja puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot – sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä – päätös, johon haetaan muutosta – miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi – perusteet, joilla muutosta vaaditaan Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmään on liitettävä: – päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä – todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta – asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.
Valitusasiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Oikeudenkäyntimaksu	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa ja markkinaoikeudessa 2050 €. Käsitelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.
	Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.